

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ «ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ»

Τομέας Νέων Ελληνικών

Πανελλαδικές Εξετάσεις 2020

Προτεινόμενες Απαντήσεις

ΘΕΜΑ Α.

Νοηματικό κέντρο: λόγοι που καθιστούν την ανάγνωση λυτρωτική απόλαυση για τον συγγραφέα.

Θεματικά κέντρα:

1. Δημιουργική ενασχόληση: απομόνωση και ενδοσκόπηση για την κατανόηση του βαθύτερου νοήματος του κειμένου.
2. Τρυφερότητα / σιγουριά: επικοινωνία με τον εσωτερικό κόσμο του συγγραφέα.
3. Ψυχική καλλιέργεια / κουράγιο: ενσυναίσθηση από τη βίωση της ζωής των χαρακτήρων.

ΘΕΜΑ Β1.

Α. Λάθος: «δημιουργική απασχόληση», «εσωτερική απομόνωση και όχι να επιβάλλεται εξωτερικά» (1^η παράγραφος)

Β. Λάθος: «όταν αρρώσταινα», «έκλεβα χρόνο» (2^η παράγραφος, 6^η παράγραφος)

Γ. Λάθος: «αρχίζει να γράφει», «οι πράξεις της γραφής», «προσπαθεί να περιφρουρήσει τις γραφές του βίου του» (1^η παράγραφος , 2^η παράγραφος)

Δ. Λάθος: βλ. 3^η παράγραφο.

Ε. Σωστό: «ακραία παρηγοριά για τη θνητότητα που τους πολιορκεί» «πολεμά και εξορκίζει» (5^η παράγραφος)

ΘΕΜΑ Β2.

[α]

Σημεία στίξης

Εισαγωγικά: «ανέβασα πυρετό» (μεταφορικός λόγος για να αναδείξει πόσο τον μαγνήτιζε η ανάγνωση)

Παύλα: «–το θυμάμαι ακόμη» (σχόλιο για έμφαση)

« -τι ειρωνεία!»

Τελεία στην τελευταία παράγραφο: Μικροπερίοδος λόγος

Σχήματα λόγου

«Χάνομαι μέσα στο κείμενο» (μεταφορά)
«λες και εγείρονται οι συγγραφείς»(παρομοίωση)
«η λογοτεχνία είναι αμόλυντη, θα είναι πάντα εκεί» (Προσωποποίηση)
[Μεταφορικός λόγος σε ολόκληρη την τελευταία παράγραφο «γιατί.....κουράγιο»]
[β]

Το ερώτημα παρουσιάζει το θέμα της παραγράφου, είναι ο γενικότερος σκοπός του «γράφειν». Το ερώτημα προβληματίζει τον αναγνώστη, διεγείρει το ενδιαφέρον του και προσδίδει αμεσότητα και ζωντάνια στο λόγο.

ΘΕΜΑ Β3.

Κατά τον συντάκτη το άτομο μπορεί να κερδίσει τη μάχη με το χρόνο και να κατακτήσει την αιωνιότητα μέσα από τη «συγγραφή» είτε μέσω της δημιουργίας οικογένειας, ή διάκρισης του στον επαγγελματικό χώρο, είτε με το πέρασμα του από τον κόσμο ως πρόσωπο ιστορικό ή πρόσωπο επιστημονικού χώρου ή εκκλησιαστικό πρόσωπο ή και ως συγγραφέας. Ο συντάκτης αναδεικνύει τη νίκη των ανθρώπων απέναντι στη λήθη μέσα από τη χρήση παραδειγμάτων διάφορων ανθρώπων που με τον τρόπο τους άφησαν τη δική τους σφραγίδα στον κόσμο. Κειμενικές αναφορές: «γράφουν το όνομα τους.... επάγγελμα», « μέσα από την ιστορία του κόσμου...ήρωες», « μέσα από την ιστορία των επιστημών.... Σπουδαίοι», « Μέσα στην ιστορία της εκκλησίας.. άγιοι», «μέσα στην ιστορία των γραμμάτων.....συγγραφείς»

ΘΕΜΑ Γ.

Έχουμε να κάνουμε με ένα «ποίημα ποιητικής». Το θέμα του είναι η καθοριστική σχέση του ποιητικού υποκειμένου με την τέχνη του και τη ζωή. Κάνοντας τον απολογισμό του, διαπιστώνει πως η ποίηση τον «συνάντησε» αμέτρητες φορές, σε στιγμές που βρέθηκε αντιμέτωπος τόσο με πράγματα σημαντικά, μεγάλα, δύσκολα όσο και με μικρά και ασήμαντα κλπ.

Σημείωση: ο μαθητής μπορεί να εκφράσει ελεύθερα τη γνώμη του για τον ρόλο της ποίησης στην προσωπική του ζωή. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- η λογοτεχνία μπορεί να είναι λυτρωτική απόλαυση για τον άνθρωπο, τον αποσπά από την πεζή καθημερινότητα, τον καλεί σ' έναν διάλογο μαζί της.
- Μπορεί να λειτουργήσει θεραπευτικά, έχει τη δύναμη να μπολιάζει την ψυχή του με «αντισώματα» και να τον εφοδιάζει με θάρρος για να αντιμετωπίσει τη ζωή κ.ά.

Ενδεικτικά, τρεις κειμενικοί δείκτες που στηρίζουν το θέμα του ποιήματος είναι:

- α) Η επανάληψη της λέξης «πράγματα» που αναδεικνύει τη σχέση της ποίησης με τη ζωή του ποιητικού υποκειμένου.
- β) Το β' ρηματικό πρόσωπο που δείχνει τον διάλογο του ποιητή με τον εαυτό του και την ανάγνωση.
- γ) Ο τελικός στίχος-κατακλείδα που απομονώνεται για να τονίσει τότε και σε ποια φάση τον συναντά η ποίηση.

ΘΕΜΑ Δ.

Θέμα: Η ανάγνωση βιβλίου

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο σε διαδικτυακό ιστότοπο

Ύφος: Οικείο

Κειμενικό είδος: Επιχειρηματολογία
Πομπός: Μαθητής
Δέκτης: Σχολική και ευρύτερη κοινότητα

1° ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Η σχέση των νέων με την ανάγνωση βιβλίων

Στενή σχέση:

- Η σχέση μας με την ανάγνωση βιβλίου μπορεί να διακρίνεται από αγάπη, ευχαρίστηση ή ενθουσιασμό, που μας οδηγούν σε ανάγνωση πλήθους και ποικιλίας βιβλίων.
- Αφιερώνουμε τον διαθέσιμο χρόνο μας στην ανάγνωση, επιλέγουμε με βάση τα ενδιαφέροντά μας ποικιλία αναγνωσμάτων και αιτιολογούμε αυτή τη σχέση μας. (ενθάρρυνση από την οικογένεια ή το σχολείο κλπ.)
- Η ύπαρξη του ελεύθερου χρόνου είναι παράγοντας που είτε ενισχύει είτε περιορίζει την ανάγνωση βιβλίου.

Απόμακρη σχέση/μηδαμινή:

- Αφιερώνουμε ελάχιστο χρόνο για το διάβασμα, το κάνουμε εξ ανάγκης,
- Συνήθως, όταν διαβάζουμε, επιλέγουμε εύπεπτα αναγνώσματα, αφιερώνοντας περισσότερο χρόνο σε άλλες δραστηριότητες, όπως το διαδίκτυο ή σε εξόδους.
- Παράγοντες που μπορεί να περιορίζουν την ανάγνωση είναι η πίεση του σχολείου, η έλλειψη ελεύθερου χρόνου, οι πολλαπλές δραστηριότητες κλπ.

2° ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Ο ρόλος της ανάγνωσης βιβλίων στη γενικότερη διαχείριση του προσωπικού σας χρόνου:

- Το βιβλίο βοηθά να αξιοποιήσουμε προσωπικό χρόνο, γιατί αποτελεί μια επιλογή ποιοτικής ψυχαγωγίας.
- Τα ερεθίσματα που λαμβάνουμε από την ανάγνωση βιβλίου μπορεί να οδηγήσουν σε ευρύτερη καλλιέργεια. Υπό αυτήν την έννοια, οι νέοι ωριμάζουν και εκτιμούν την αξία της μόρφωσης, αναβαθμίζουν την αισθητική τους στην περίπτωση της επαφής με το λογοτεχνικό ανάγνωσμα και απολαμβάνουν ψυχική ηρεμία και τέρψη.
- Η ανάγνωση βιβλίου παρέχει πρότυπα και κίνητρα για υγιείς ενασχολήσεις στον προσωπικό χρόνο των νέων. Για παράδειγμα, η ταύτιση των νέων με ήρωες λογοτεχνικών έργων ή με επιστήμονες και μεγάλους ανθρώπους του πνεύματος που γνωρίζουν οι νέοι μέσα από τα βιβλία είναι πηγή έμπνευσης και δημιουργικότητας για αυτούς. Συνεπώς, οι νέοι, πιθανόν, να στραφούν σε υγιείς ενασχολήσεις με στόχο την προσφορά προς το συνάνθρωπο ή την αυτοβελτίωση. Παραδείγματα αυτών μπορεί να είναι η δημιουργική γραφή, η ενσυναίσθηση, η εκτίμηση της ψυχαγωγίας και σε κάθε περίπτωση η ωριμότητα στη διαχείριση του πολύτιμου, προσωπικού χρόνου.
- Μπορεί ακόμα να συμβάλει στην ενδοσκόπηση και την αυτογνωσία μας κλπ.